ÖT KORONA.

□ Ballangóné minden bevezetés nélkül pénzt kért az urától. Ezen nem lett volna semmi feltünő sem, mert hiszen Ballangó Szilárd az idők folyamán hozzászokott ahhoz, hogy valahányszor a felesége csókos ajkát beszédre nyitja, az első szó, amit kibökött ez az egytagu szócska volt: pénzt. S micsoda zengést, külömböző változatot tudott eljátszani ennek az egyetlen szónak a hurján. Tudta mondani lágyan, esengve, elnyujtva, amikor a hangsúlyt a dallamosan énekelt é betüre helyezte. Aztán kérve, mintha a t betü után bágyadt leheletü h betüket lihegne. Aztán alegrettóban, hirtelen elvágta a szót, vagy orrhangon, megvetőleg. (Nem a pénzt vetette meg ilyenkor, hanem az urát). Néha komoran, röptében odaszólva, sziszegve a z betüt. Mondta is Ballangó Szilárd a feleségének, hogy ezzel az egy szóval s a vele elkövetett művészmutatványokkal bátran felléphetne valamelyik orfeumban.

□ „Majd ha özvegy leszek!“ — felelt ilyenkor szeretetreméltóan Ballangóné. A férj egy nagyot nyelt, eggyel több vagy kevesebb már nem számított sokat, annyit kellett nyelnie. Savanyú arcot vágott és elment a kedve az élcelődéstől. Végre is: mit adjon ő ötleteket a feleségének, hogy mihez fogjon, ha özvegy lesz.

□ Szóval Ballangóné ismét pénzt kért, amiben, mint mondtam, nem volt semmi rendkivüli, csak az az egy, hogy a pénzkérést semminemü bevezetés sem előzte meg. Máskor legalább a pénz rendeltetésének és az amugy is megkínzott férj lelkiállapotának megfelelően, külömböző jellegü nyitány előzte meg a férj elevenébe hatoló jólismert melódiát. Az asszony a bevezetés ötleteiben is kifogyhatatlan volt. Egyszer minden átmenet nélkül aziránt érdeklődött, hogy hivják a jelen kormány pénzügyminiszterét, majd „erről jut eszembe“ kiáltással pénzt kért. Vagy megkérdezte tőle:

□ „Láttad micsoda kalap volt Ketyegnének a fején?“

□ „Nem, felelt a férj, akit balsejtelmek kezdtek kinozni. Te leszoktattál róla, hogy felfelé nézzek, a kirakatok miatt. Igy azt sem láthattam micsoda kalapot viselt Ketyegné.“

□ „Úgy? Nos ezentul felemelt fővel járhatsz az utcán, büszke lehetsz a feleségedre, mert kevés nőnek nyilvánul meg az izlése olyan monumentális módon, mint a te kis aranyos feleségedé, aki holnap mesés szép kalappal fog megjelenni a korzón. Ha tehát pukkanásokat fogsz hallani, nehogy automobilpneumatik szakadásra gondolj. A pukkanások kútforrását barátnőimben keresd. Új kalapom bevezetését a társadalomba többrendbeli nőnemü guta fogja követni, amely célból sziveskedj átadni, de minden felesleges megjegyzés nélkül . . .“

□ S itt következett az összeg megnevezése. Szilárd átnyujtotta a pénzt s ami a legjobban boszantotta, megjegyzés nélkül a páros harcok kezdetén még kijelentette:

□ „A pénzemért csak beszélhetek!?“

□ Az asszony pedig, ha már a pénz a kezében volt, nevetett egyet és úgynevezett röpcsókot lehelve Szilárdnak ráncba vasalt homlokára, elszaladt hamar elkölteni a pénzt. Menetközben visszakiáltott:

□ „Beszélni beszélhetsz, de nem érek rá meghallgatni. Ird be a panaszkönyvbe! . . .“

□ Panaszkönyv alatt pedig az édes mamáját, Szilárd tiszteletreméltó anyósát értette, aki évekkel ezelőtt egy szerencsés szélütés következtében elvesztette a halló- és beszélőképességét. Ebből az alkalomból Ballangó Szilárdot elhalmozták a barátai szerencsekivánatukkal.

□ Elkeseredetten felelte rá:

□ „Először is ami beszélőképességet a mama elvesztett, megtalálta a kedves leánya, ezidőszerinti hitvesem. A gratulációkra tehát nincsen ok. Másodszor pedig szeretve tisztelt anyósom néhány szót gagyog s mint a papagály folyton azt ismétli: az én lányom a legjobb asszony, az én lányom a legjobb asszony . . .“

□ Ezért utasította az urát Ballangóné a panaszkönyvhöz.

□ A mostani pénzkérés alkalmával Ballangó Szilárd kijelentette az asszonynak:

□ „Nincs!“

□ „Mi nincs, fiacskám?“

□ „Pénz — nincs.“

□ „Ezt a szót én nem ismerem.“

□ „Nem ismered? Akkor bemutatlak neki. Ire: Nincs úr, a feleségem . . .“

□ Az asszony sajnálkozva méregette végig az urát. Megsimogatta a homlokát és részvétteljesen mondta:

□ „Lázad van, gyermekem. Akarsz borogatást? Feküdj ágyba . . .“

□ „Hogyisne! Ágyba fektetsz, mint a multkor s mialatt fekszem a zálogba küldöd egyetlen ruhámat,

hogy kénytelen legyek pénzről gondoskodni és kiváltani nyomban, hacsak nem akarok arabs módon megjelenni az utcán: fehérnemüben és lepedőben. Ismerem a fogásaidat . . ."

□ Az asszony hirtelen félrefordult és zsebkendőjével takarta el a száját, nehogy nevessen. A multkor csakugyan úgy tudott pénzre szert tenni, hogy betegséget szuggerált az urának és a szomszédos zálogházzal az ura ruhája alapján lombardüzletet kötött.

□ Aztán egyszerre elkezdte a szemeit törölgetni.

□ „Igy magyarázod félre hitvesi gyöngédségemet... Ez nem szép . . . ezt nem érdemeltem meg tőled . . ."

□ Szilárd válasz helyett kikapott a virágtartóból egy rózsát és ráerőszitett egy névjegyet, amelyre előbb e szavakat irta: „A száraz-sirás feltalálójának, tiszteletem jeléül."

□ Az asszony szeméből valóban nem tört elő egy árva könycsepp sem. Dühében visszadobta a rózsát.

□ „Majd én még komolyan sirok egy olyan emberért, mint te, aki öt koronát is megtagad hitestársától."

□ Hiába szidta Ballangó Szilárd Gergely pápát, aki a naptárban a huszonhetedikét az elsejétől, a fizetés napjától három vagy négy évszázadnak tetsző napokkal választotta el. Hiába hivatkozott a francia pénzcsoport akadékoskodására, amellyel szeretett hazánkat a kétszázmilliós kölcsön felvétele dolgában megvárakoztatja. Hiába tüzött ki határidőket néhány könyelmü pénzbeli igéret lejártára. Az asszony nem engedett. Nyomaték celjából berohant a hálószobába s előhozta a siralmi bluzt. Ezt az intézményt is ez a leleményes asszony találta ki. A siralmi bluz egy viseltes s részben az idő molya által összeharapdált, részben ollóval, akarattal megszabdalt, kopott selyemmaradékból állott. Az volt a rendeltetése, hogy valahányszor Ballangó nem akart pénzt adni, előhozza és szemrehányólag mondja:

□ „Hát azt akarod, hogy ebben járjak? Ilyen rongyosan? Nem szégyelnéd magad? Te, Ballangó. A hires Ballangó."

□ Ballangó nem tudta ugyan miből állott az ő hiressége. De figyelmeztette a feleségét, hogy a siralmibluz idejét multa, hiszen maholnap a hatodik évfordulóhoz ér s külömben sem viseli soha. Minek hozza folyton elő? Mért nem dobja már el?

□ Az asszony elszólta magát:

□ „Kegyeletből nem dobom el, mert igen sok pénzt hozott ez már nekem a konyhára."

□ Konyha alatt a nőiszabók műhelyét értette.

□ Miután kifogyott az érvekből, áttért az utolsó eszközre: a szerelemre. Csókolgatta a férjét, dédelgette. Szerelmi áriákat duruzsolt a fülébe. Gögicsélt, átölelte, majd agyonszorította a kedveskedésével. Ballangó fuldokolt, prüszkölt, hápogott.

□ „De . . . de angyalkám . . . nem tudok lélegzetet venni . . ."

□ „Minek vennél te lélegzetet? Inkább vegyél nekem egy bluzt . . ."

□ Röviden áttért megint a tárgyra.

□ „Öt korona az egész. Alkalmi vétel. S meglátod olyan jól áll. Már megpróbáltam. No, Szilikém, legyél jó fiú. Szeresd a te kis aranyos feleségedet, aki csak azért szeret öltözködni, hogy minél jobban tessék neked."

□ „Te nekem akkor tetszel a legjobban, ha . . ."

□ Ballangóné az ura szájára ütött.

□ „Csak semmi egyértelmüség. Csitt, most én beszélek... Hol is hagytam el... Hja igaz is... Igen, hogy tessem neked... Mert látod az asszonynak arra kell vigyázni, hogy a férje meg ne unja."

□ „Pénzt adni?"

□ „Csacsi! Hogy a férj meg ne unja a feleségét s mindig ujabb és ujabb formában jelenjék meg."

□ „Nálam a forma mellékes. A tartalom a fő."

□ „Ehez te nem értesz. Bizzd csak rám. Öt korona mindössze . . ."

□ És csókolt, könyörgött, esdekelt.

□ „Eredj, te hizelgő macska, te.

□ Az asszony mosolygott. Már a zsebében érezte az öt koronát. Mihelyt a férje azt mondja: macska, akkor már nyert ügye van.

□ „S meglátod másodikáig nem kérek tőled semmit sem. No úgy-e adsz öt koronát."

□ „Adok! — mondta Ballangó s letolta az öléből a feleségét. De csak holnap."

□ „Semmi holnap. Ma. Most . . ."

□ Hogyisne, gondolta, hogy majd holnap elölről kezdje a komédiát.

□ „Hátha tudsz valamit, amit „be lehetne tenni," mondta szomorúan Ballangó, akkor tedd be. Holnap kiváltom."

□ De nincsen semmi sem. Ami értékesíthető volt, az elsejéig bevándorolt."

□ Ballangó melankólikusan rázta a fejét. Aztán hirtelen kiegyenesedett mint egy hős és haláltmegvető elhatározással kicsavarta két arany fogát s átadta a feleségének.

□ Fogd, tedd be. Te érted mindent."

□ „Hiszen ezt akartam, mondta örvendve az asszony s elsietett."

□ Ballangó elkeseredetten kiáltotta utána:

□ „Hallod-e, tudnék egy jó pártit az ördög számára!"

□ „Kit, fiacskám? kérdezte az előszobában visszafordulva az asszony."

□ „Téged! kiáltotta bánatosan Ballangó és becsapta a felesége után az ajtót. Mert csak az ördög tud téged eltartani."

FALK RICHÁRD.